

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - 00100 HELSINKI 10
Puhelin (vaihe) 642511 Postisiirto 120811-5
Liikepankit Osuuspankit Säästöpankit tili 5041-6

Yleiskirje n:o 17/74

2.10.1974

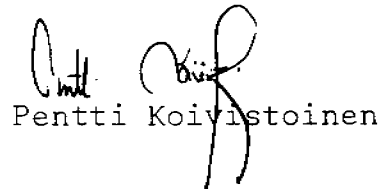
Työeläkelaitoksille

Eduskunta on hyväksynyt Hallituksen esityksen laiksi työntekijäin eläkelain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Tasavallan Presidentti on 20.9.1974 vahvistanut nämä lait. Lakien keskeisimmän sisällön muodostaa työeläkkeiden tasokorotus.

Oheisena Eläketurvakeskus lähettää eläkelaitoksille lakitekstit lopullisessa muodossa. Lakien sisältöä ja niiden toimeenpanoa tullaan yksityiskohtaisesti selostamaan myöhemmissä yleiskirjeissä.

ELÄKETURVAKESKUS

Lauri Koivusalo

Pentti Koivistoinen

Liite

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 5 §, 5 a §:n 2 momentti, 5 b ja 7 c § sekä 8 §:n 2 ja 5 momentti, näistä 5 ja 5 b § sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72), 5 a §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 20 päivänä joulukuuta 1968 annetussa laissa (690/68), 7 c sellaisena kuin se on 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (500/71), 8 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 4 päivänä tammikuuta 1974 annetussa laissa (11/74) ja 8 §:n 5 momentti sellaisena kuin se on 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetussa laissa (439/69), sekä *lisätään* 7 a §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä joulukuuta 1966 annetulla lailla (639/66) ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1972 annetulla lailla, uusi 4 momentti, 8 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 16 päivänä joulukuuta 1966, 4 päivänä heinäkuuta 1969, 18 päivänä kesäkuuta 1971, 29 päivänä joulukuuta 1972 ja 4 päivänä tammikuuta 1974 annetuilla laeilla sekä 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetulla lailla (469/69), uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7 momentti siirtyy 8 momentiksi, sekä 19 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 16 päivänä joulukuuta 1966 annetussa laissa, uusi 3 momentti seuraavasti:

5 §.

Vanhuuseläkkeen määrä on jokaiselta täydeltä eläkkeeseen oikeuttavalta palvelusajan kuukaudelta 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi on laskettava aikaa ennen 1 päivää heinäkuuta 1962, vanhuuseläkkeen määrä on kuitenkin tältä osin jokaiselta täydeltä eläkkeeseen oikeuttavan palvelusajan kuukaudelta 1/12 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

Jos vanhuuseläke myönnetään muusta ajankohdasta kuin eläkeiän saavuttamista seuraavan kuukauden alusta, muutetaan eläkkeen määrää alkamisajasta riippuen laskemalla määrä vakuutusmatemaattisia periaatteita noudattaen siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö määrää.

5 a §.

Jos eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi on luettava aika 1 päivästä heinäkuuta 1962 siihen saakka, kunnes työntekijä täyttää 65 vuoden iän, eläkkeen vähimmäismäärä on 33 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

5 b §.

Työkyvyttömyyseläke myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään työntekijälle, jonka työkyvyn on 4 §:n 3 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kolmella viidenneksellä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyyseläke myönnetään osaeläkkeenä.

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 5 ja 5 a §:n mukaan. Osaeläke on puolet täydestä eläkkeestä. Jos kuitenkin työntekijä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1927, osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1919 tai aikaisempi	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 1 momentin

mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneiltä kuudelta kuukaudelta.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, voidaan työkyvyttömyyseläkettä lakkautettaessa päättää, että eläkettä maksetaan osaeläkkeenä määrättyltä vuotta lyhyemmältäkin ajalta.

7 a §.

Jos perhe-eläke myönnetään edunjättäjän jälkeen, joka kuollessaan ei saanut eläkettä, eläkkeen määrä lasketaan ikään kuin edunjättäjä olisi kuolinpäivänään tullut työkyvyttömäksi, jollei edunsaaja muuta selvitä.

7 c §.

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saaja on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1939 ja jos hänellä tai hänen puolisoillaan on sellainen 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu 18 vuotta nuorempi lapsi, jolla eläkkeensaajan jälkeen olisi oikeus perhe-eläkkeeseen, lisätään eläkkeeseen lapsikorotus.

Jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1920, lapsikorotus on yhdessä lapsesta 20 prosenttia eläkkeen määrästä. Jos eläkkeensaaja on syntynyt edellä sanottua myöhemmin, prosenttiluvusta 20 vähennetään yksi jokaista vuotta kohden, jolla eläkkeensaajan syntymävuosi ylittää vuoden 1919. Kahdesta tai useammasta lapsesta lapsikorotus on kaksinkertainen.

Lapsikorotukseen oikeuttavien lasten lukumäärän muuttuessa suoritetaan siitä aiheutuva eläkkeen tarkistus muutosta seuraavan maksukauden alusta.

8 §.

Yhteensovitusraja lasketaan yhteensovitusperusteesta, jona 3 momentissa säädetyin poikkeuksin käytetään korkeinta peruseläkkeen

perusteena olevaa palkkaa. Yhteensovitusraja saadaan ottamalla 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta ja, jos yhteensovitusperuste ylittää 586 markkaa kuukaudessa, vähentämällä 6 prosenttia ylitteestä kuitenkin enintään kansaneläkkeen perusosan määrä. Osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä yhteensovitettaessa yhteensovitusraja on 30 prosenttia yhteensovitusperusteesta.

Jos saman edunjättäjän kuoleman johdosta edunsaajille myönnettyt tämän lain vähimmäisehtojen mukainen perhe-eläke, 4 momentissa mainittua peruseläkettä vastaava muu perhe-eläke taikka 1 momentissa mainittua muuta eläkettä tai jatkuvaa korvausta vastaava perhe-eläke tai jatkuva korvaus yhteensä ylittävät yhteensovitusrajan, vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä määrä, joka on yhtä suuri osa ylitteestä, kuin tämän lain vähimmäisehtojen mukainen perhe-eläke on 4 momentissa mainittuja peruseläkkeitä vastaavista kaikista perhe-eläkkeistä. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeeseen tai jatkuvaan korvaukseen sisältyvää määräaikaista korotusta. Yhteensovitusraja on 60 prosenttia perhe-eläkkeen perusteena olevan edunjättäjän eläkkeen 2 ja 3 momentin mukaisesti lasketusta yhteensovitusperusteesta vähennettynä kutakin edunsaajana olevaa 16 vuotta nuorempaa lasta kohden kansaneläkelain 27 §:ssä tarkoitettuun kolmanteen kuntaryhmään kuuluvassa kunnassa puoliortolle lapselle suoritettavan perhe-eläkelain mukaisen eläkkeen määrällä sekä, jos tämän lain mukaisena edunsaajana on myös leski, perhe-eläkelain mukaisen leskeneläkkeen perusosan määrällä. Perhe-eläkelain mukaisena vähennyksenä ei kuitenkaan oteta huomioon enempää kuin 30 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Jos perhe-eläkettä on 7 a §:n 1 momentin mukaisesti pienennetty edunsaajien lukumäärän perusteella, alennetaan edellä sanottuja prosenttimääriä samassa suhteessa.

Kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiset eläkkeet otetaan 2 ja 5 momenttia sovellettaessa huomioon sen määräisinä kuin ne ovat kukin vuoden tammikuun 1 päivänä.

19 b §.

Jos selvitystä edunjättäjän kuolemasta ei voida esittää, mutta on todennäköistä, että edun-

jättäjä on kuollut, perhe-eläke voidaan myöntää määräajaksi.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella määrätävänä päivänä.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeeseen, joka perustuu lain voimassa ollessa sattuneeseen eläketapahtumaan. Kuitenkin sovelletaan 8 §:n 7 momentin säännöksiä eläkkeiden yhteensovittukseen, joka koskee tämän lain voimaantulon jälkeistä aikaa.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvan vanhuuseläkkeen, täyden työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen saaja taikka perhe-eläkkeen edunjättäjä on syntynyt ennen 1 päivää heinäkuuta 1922, hänen eläkettään taikka hänen jälkeensä maksettavaa perhe-eläkettä määrättäessä sovelletaan työntekijäin eläkelain 5 a §:ää, sellaisena kuin se on 20 päivänä joulukuuta 1968 annetussa laissa (690/68), siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1919 asemesta vuotta 1922 ja että prosenttilukujen 16—22 asemesta käytetään prosenttilukua 25. Vastaavasti ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaa osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sovelletaan, jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1 päivää heinäkuuta 1939, työntekijäin eläkelain 5 b §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (934/72), siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1935 asemesta vuotta 1939 ja että prosenttiluvun 38 asemesta käytetään prosenttilukua 42. Edellä tarkoitettu eläkkeen tarkistus tehdään tämän lain voimaantulosta lukien, jos eläkettä muutoinkin olisi silloin

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Tasavallan Presidentti

maksettava. Tarkistusta toimitettaessa eläkkeiden yhteensovitus on tehtävä uudelleen, kuitenkin siten, ettei maksettavan eläkkeen määrä alene.

Jos työnantaja ennen tämän lain voimaantuloa on järjestänyt työntekijöilleen eläketurvan, jossa eläkkeen määrä on suurempi kuin työntekijäin eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke, voidaan sen estämättä, mitä muualla laissa on säädetty, tätä koskevan vakuutuksen ehtoja tai eläkekassan tai eläkesäätiön sääntöjä muuttamalla suorittaa aikaisempaan eläketurvaan tämän lain mukaisia eläkkeen korotuksia vastaava vähennys edellyttäen, ettei eläketurvan kokonaisuutena voida katsoa raharvoltaan alentuneen. Tällöin saa aikaisemmasta eläkejärjestelmästä vapautuvia varoja sosiaali- ja terveysministeriön antamien ohjeiden mukaisesti käyttää työntekijäin eläkeläisä tarkoitettuna eläketurvan kustantamiseen. Ministeriö voi muutoinkin antaa tarkempia ohjeita tämän momentin soveltamisesta.

Sovellettaessa 2 ja 3 momenttia eläketapahtuman katsotaan sattuneen silloin, kun työntekijä on täyttänyt eläkkeen saamiseen oikeuttavan iän, kun työntekijä on tullut eläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi, kun työntekijää koskeva työttömyyseläkkeeseen oikeuttava työvoimaviranomaisen ensimmäinen todistus on annettu tai kun perhe-eläkkeen edunjättäjä on kuollut. Uutena eläketapahtumana ei tällöin kuitenkaan pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, eläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Tämän lain 8 §:n 2 momentissa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1966 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti ja 9 §, näistä 1 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 ja 2 momentti sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (935/72) ja 9 § sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä joulukuuta 1966 ja 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetuilla laeilla (640/66 ja 501/71), näin kuuluviksi:

1 §.

Työntekijälle, joka työskentelee metsätyössä, uittotyössä, maatala- ja puutarhatalouden eri töissä, maa-, vesi- ja talonrakennustyössä, maanparannustyössä, turveteollisuustyössä, satamatyössä tai kotimaanliikenteen aluksessa taikka, sikäli kuin asetuksella säädetään, muulla sellaisella alalla, jolle lyhytaikaiset työsuhteet ovat luonteeltaan työsuhteita, on työnantajan kustannettava eläketurva vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta sekä tällaisen työntekijän omaisille perhe-eläketurva tämän lain mukaan. Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 2—4 momentissa, 4 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentissa, 4 a—4 c §:ssä, 5 b §:n 3 ja 4 momentissa, 7 a—10 §:ssä, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa, 14 §:ssä, 15 a—18 §:ssä ja 19 a—23 §:ssä on säädetty.

5 §.

Vanhuuseläkkeen vuotuinen määrä on puolitoista prosenttia työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti korjattujen ja työntekijän 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen ansaitsemien niiden palkkojen yhteismäärästä, joiden perusteella on

suoritettu vakuutusmaksu tämän lain mukaan. Jos työntekijä on jonakin kalenterivuotena ansainnut tässä laissa tarkoitetuissa töissä vähemmän kuin 200 markkaa, ei sinä vuotena ansaittua palkkaa kuitenkaan oteta huomioon eläkkeeseen oikeuttavana. Jos työntekijä on syntynyt ennen 1 päivää heinäkuuta 1919, korotetaan eläkettä kertomalla se luvulla, joka saadaan, kun luku 264 jaetaan niiden kuukausien lukumäärällä, jotka sisältyvät aikaan heinäkuun alusta 1962 sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 65 vuotta. Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetun korotuksen laskemisesta.

Työkyvyttömyyseläke myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 1 momentin mukaan ja se myönnetään työntekijälle, jonka työkyvyn on 4 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kolmella viidenneksellä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyyseläke myönnetään osaeläkkeenä ja sen määrä on puolet täydestä eläkkeestä. Jos kuitenkin työntekijä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1927, osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1919 tai aikaisempi	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

9 §.

Tässä laissa säädetystä eläketurvasta vastaavat 2 §:ssä tarkoitetut eläkelaitokset, sikäli kuin ne eivät ole toisin sopineet, seuraavasti:

1) vanhuuseläkkeestä työntekijälle, joka 1 päivänä heinäkuuta 1962 ei ollut täyttänyt 50 vuotta, siltä osin kuin se perustuu ennen sitä kalenterivuotta ansaittuihin palkkoihin, jona työntekijä täyttää 55 vuotta, on kukin eläkelaitos vastuussa määrästä, joka vastaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamien yleisten perusteiden mukaan laskettua eläkevastuuta;

2) työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 7 §:n 1 momenttia soveltaen, sekä myöhemmin kuin vuonna 1970 kuolleen edunjäntäjän jälkeen suoritettavasta perhe-eläkkeestä, jonka perusteena on edunjäntäjän 7 §:n 1 momenttia soveltaen laskettu työkyvyttömyyseläke, siltä osin kuin sitä on maksettu ajalta ennen sen kuukauden loppua, jona edunjäntäjä olisi saavuttanut eläkeiän, näihin eläkkeisiin luetuna myös työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei sanotun lain 7 c §:n mukaista korotusta eikä 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia, vastaa yksin se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä tai edunjäntäjä kuuluj saadessaan 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua sairauden, vian tai vamman tai, jos hän ei silloin enää ollut tämän lain piiriin kuuluvassa työsuhteessa, se eläkelaitos, jonka piiriin hän viimeksi oli kuulunut;

3) muista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeistä, lukuun ottamatta työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti maksettavaa määrää, samoin kuin eläkkeen osista, jotka ylittävät 1 ja 2 kohdassa mainitut määrät, työttömyyseläkkeestä sekä työntekijäin eläkelain perusteella maksettavista vastaavista vähimmäiseläketurvan mukaisista eläkkeistä ja eläkkeen osista ja eläketurvakeskuksen kustannuksista vastaavat eläkelaitokset yhdessä työntekijäin eläkelain mukaista toimin-

taa harjoittavien eläkelaitosten kanssa, niin kuin on säädetty työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa; sekä

4) jos työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaisesti on vähennettävä tähän lakiin perustuvaa eläkettä, josta vastaavat kaksi tai useampi eläkelaitos, jaetaan vähennys näiden kesken niiden vastuulla olevien eläkkeen osien suhteessa.

Eläketurvakeskus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet vastuun jakamisesta ja, jos eläkelaitosten kesken syntyy erimielisyyttä, ratkaisee asian.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella määrättävänä päivänä.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeeseen, joka perustuu lain voimassa ollessa sattuneeseen eläketapahtumaan.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvan vanhuuseläkkeen, täyden työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen saaja taikka perhe-eläkkeen edunjäntäjä on syntynyt ennen 1 päivää heinäkuuta 1922 hänen eläkettään taikka hänen jälkeensä maksettavaa perhe-eläkettä määrättäessä sovelletaan lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 5 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (935/72), siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1919 asemesta vuotta 1922 ja että työntekijäin eläkelain 5 a §:ssä säädettyjen prosenttilukujen asemesta käytetään prosenttilukua 25. Vastavasti ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaa osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sovelletaan, jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1 päivää heinäkuuta 1939, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 5 §:n 2 momenttia, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa, siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1935 asemesta vuotta 1939 ja että prosenttiluvun 38 asemesta käytetään prosenttilukua 42. Edellä tarkoitettu eläkkeen tarkistus tehdään tämän lain voimaantulosta lukien, jos eläkettä muutoinkin olisi silloin maksettava. Sitä suoritettaessa on lisäksi otettava huomioon, mitä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1968 annetun lain (691/68) voimaantulosäännöksen 3 ja 4 momentissa on säädetty. Tarkistusta toi-

mitettaessa eläkkeiden yhteensovitus on tehtävä uudelleen, kuitenkin siten, ettei maksettavan eläkkeen määrä alene.

Sovellettaessa 2 ja 3 momenttia eläketapah-
tuman katsotaan sattuneen silloin, kun työn-
tekijä on täyttänyt eläkkeen saamiseen oikeut-
tavan iän, kun työntekijä on tullut eläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi, kun työntekijää koskeva työttömyyseläkkeeseen oikeuttava työvoimaviranomaisen ensimmäinen todistus on annettu tai kun perhe-eläkkeen edunjänttäjä on kuollut. Uutena eläketapahtu-

mana ei tällöin kuitenkaan pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, eläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Tämän lain 9 §:n säännöksiä sovelletaan 31 päivän joulukuuta 1975 jälkeen maksettaviin eläkkeisiin.

Tämän lain 5 §:n 1 momentissa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1962 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 10 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 17 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa (873/71), *muutetaan* 6 c §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti ja 22 §:n 5 momentti, näistä 6 c §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa (219/74), 10 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on mainitussa 17 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa sekä 11 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti ja 22 §:n 5 momentti sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (936/72), sekä *lisätään* 19 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 23 päivänä joulukuuta 1970 annetulla lailla (830/70) ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1972 annetulla lailla, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2, 3, 4 ja 5 momentti siirtyvät 3, 4, 5 ja 6 momentiksi, ja 22 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 7 päivänä heinäkuuta 1970 annetulla lailla (469/70) ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1972 annetulla lailla, uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6, 7 ja 8 momentti siirtyvät 7, 8 ja 9 momentiksi, seuraavasti:

6 c §.

Sukupolvenvaihdoseläkkeenä maksetaan perusmäärä ja lisäosa. Eläkkeen perusmäärä on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka maatalousyrittäjälle olisi myönnetty, jos hänellä viljelmän hallinnan siirtymishetkellä olisi ollut oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Perusmäärän suuruutta määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon sellaista oikeutta eläkkeeseen, joka perustuu maatalousyrittäjän työ- tai virkasuhteeseen taikka muuhun kuin tässä laissa tarkoitettuun yrittäjätoimintaan. Eläkkeen lisäosa on yhtä suuri kuin lapsettoman yksinäisen henkilön kansaneläkkeen perusosan ja täysimääräisen tukiosan yhteenlaskettu määrä kansaneläkelain 27 §:ssä tarkoitettussa kolmannessa kuntaryhmässä sukupolvenvaihdoseläkkeen alkamishetkellä. Jos kuitenkin maatalousyrittäjän aviopuolisolla myös on oikeus saada sukupol-

venvaihdoseläkettä, alennetaan lisäosan määrää 12 prosentilla.

10 §.

Maatalousyrittäjä on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, joka lasketaan soveltamalla sosiaali- ja terveysministeriön vahvistama perusprosenttia siten, että vakuutusmaksu on 2/5 perusprosentin mukaan lasketusta vakuutusmaksusta maatalousyrittäjälle vahvistetun työtulon 8 000 markan määrään saakka sekä ylittävältä työtulon osalta perusprosentin mukainen. Perusprosentin ministeriö vahvistaa vuosittain samaksi kuin se prosenttimäärä, jonka voidaan arvioida vastaavan työntekijäin eläkelain vähimmäisehtojen mukaisen vakuutuksen keskimääräistä vakuutusmaksua prosentteina palkoista.

11 §.

Mitä 2 momentissa on säädetty, sovelletaan myös maatilatalouden työhön osallistuvaan 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuun sellaiseen muuhun perheenjäseneseen, jolle ei makseta palkkaa.

19 §.

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b, 4 c, 5 b, 7 a ja 7 c—9 a §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä sekä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 3 momentissa on säädetty.

Työntekijäin eläkelain 7 c §:n säännöksiä sovellettaessa syntymävuosirajoina pidetään vuoden 1939 asemesta vuotta 1947, vuoden 1920 asemesta vuotta 1928 ja vuoden 1919 asemesta vuotta 1927.

22 §.

Sen estämättä, mitä 6 §:n 1 momentissa on säädetty, ennen 1 päivää tammikuuta 1927 syntyneen maatalousyrittäjän vanhuuseläkkeen ja täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrä on, jos eläkkeeseen oikeuttavaksi on luettava aika 1 päivästä tammikuuta 1970 siihen saakka, kun maatalousyrittäjä täyttää 65 vuotta, 33 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta työtulosta. Jollei eläkkeeseen oikeuttavaksi ole luettava koko edellä mainittua aikaa, eläkkeen määrä on sama suhteellinen osa sanotusta eläkkeestä kuin eläkkeeseen oikeuttavien kuukausien luku on koko edellä mainittuun aikaan sisältyvien täysien kuukausien luvusta. Jos maatalousyrittäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1935, osaeläkkeenä myönnettävä työkyvyttömyyseläke lasketaan siten, että osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi

Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä

1927 tai aikaisempi	66
1928	64
1929	62
1930	60
1931	58
1932	56
1933	54
1934	52

Mitä 5 momentissa on säädetty, koskee myös henkilöä, jolle on myönnetty 11 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu vapaaehtoinen vakuutus.

Tämän lain 10 § ja 11 §:n 3 momentti tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1975. Muilta osin tämä laki tulee voimaan asetuksella määrättävänä päivänä.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeeseen, joka perustuu 30 päivän kesäkuuta 1975 jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan.

Jos ennen 1 päivää heinäkuuta 1975 sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvan vanhuuseläkkeen, täyden työkyvyttömyyseläkkeen, työtömyyseläkkeen tai sukupolvenvaihdoseläkkeen saaja taikka perhe-eläkkeen edunjättäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1930, hänen eläkettään taikka hänen jälkeensä maksettavaa perhe-eläkettä määrättäessä sovelletaan maatalousyrittäjien eläkelain 22 §:n 5 momenttia, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (936/72), siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1927 asemesta vuotta 1930 ja että prosenttiluvun 22 asemesta käytetään prosenttilukua 25. Vastaavasti ennen 1 päivää heinäkuuta 1975 sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaa osaeläkkeenä myönnettävä työkyvyttömyyseläketä määrättäessä sovelletaan, jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1947, sanottua 22 §:n 5 momenttia siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1943 asemesta vuotta 1947 ja että prosenttiluvun 38 asemesta käytetään prosenttilukua 42. Edellä tarkoitettu eläkkeen tarkistus tehdään 1 päivästä heinäkuuta 1975 lukien, jos eläkettä muutoinkin olisi silloin maksettava. Tarkistusta toimitettaessa eläkkeiden yhteensovitus on tehtävä uudelleen, kuitenkin siten, ettei maksettavan eläkkeen määrä alene.

Sovellettaessa 2 ja 3 momenttia eläketapahtuman katsotaan sattuneen silloin, kun maatalousyrittäjä on täyttänyt eläkkeen saamiseen oikeuttavan iän, kun maatalousyrittäjä on tullut eläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi, kun maatalousyrittäjää koskeva työtömyyseläkkeeseen oikeuttava työvoimaviranomaisen ensimmäinen todistus on annettu, kun viljelmän luovutus sukupolvenvaihdoseläkkeen saamiseksi on tapahtunut tai kun maatalousyrittäjien eläkelain 6 g §:ssä tarkoitettu

ehdollinen päätös sukupolvenvaihdoseläkkeen myöntämisestä on annettu taikka kun perhe-eläkkeen edunjättäjä on kuollut. Uutena eläketapahtumana ei tällöin kuitenkaan pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista sukupolvenvaihdoseläkkeeksi, eläkkeen

muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Tämän lain 10 §:n 1 momentissa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1970 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

yrittäjien eläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/69) 17 §:n 1 momentti ja 19 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (937/72), sekä *lisätään* 17 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2, 3 ja 4 momentti siirtyvät 3, 4 ja 5 momentiksi, ja 19 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 7 päivänä heinäkuuta 1970 annetulla lailla (468/70) ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1972 annetulla lailla, uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6 momentti siirtyy 7 momentiksi, seuraavasti:

17 §.

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 4, 4 b, 4 c, 5 b, 7 a ja 7 c — 10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa, 13 ja 14 §:ssä sekä 16—21 a ja 22 §:ssä on säädetty.

Työntekijäin eläkelain 7 c §:n säännöksiä sovellettaessa syntymävuosirajoina pidetään vuoden 1939 asemesta vuotta 1947, vuoden 1920 asemesta vuotta 1928 ja vuoden 1919 asemesta vuotta 1927.

19 §.

Sen estämättä, mitä 5 §:n 1 momentissa on säädetty, ennen 1 päivää tammikuuta 1927 syntyneen yrittäjän vanhuuseläkkeen ja täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrä on, jos eläkkeeseen oikeuttavaksi on luettava aika 1 päivästä tammikuuta 1970 siihen saakka, kun yrittäjä täyttää 65 vuotta, 33 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta vuotuisesta työtulosta työtulon 20 000 markan määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 1/8 prosenttia jokaista täyttä eläkkeeseen oikeuttavaa kuukautta kohden. Sanottuun rajamäärään sovelletaan tämän lain 13 §:n säännöksiä. Jollei eläkkeeseen oikeuttavaksi ole

luettava koko edellä mainittua aikaa, eläkkeen määrä on sama suhteellinen osa edellä tarkoitettusta määrästä kuin eläkkeeseen oikeuttavien kuukausien luku on koko mainittuun aikaan sisältyvien täysien kuukausien luvusta. Jos yrittäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1935, osaeläkkeenä myönnettävä työkyvyttömyyseläke lasketaan siten, että osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1927 tai aikaisempi	66
1928	64
1929	62
1930	60
1931	58
1932	56
1933	54
1934	52

Mitä 5 momentissa on säädetty, koskee myös henkilöä, jolle on myönnetty 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu vapaaehtoinen vakuutus.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella määrättävänä päivänä.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeeseen, joka perustuu lain voimassa ollessa sattuneeseen eläketapahtumaan.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvan vanhuuseläkkeen, täyden työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen saaja taikka perhe-eläkkeen edunjättäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1930, hänen eläkettään taikka hänen jälkeensä maksettavaa perhe-eläkettä määrättäessä sovelletaan yrittäjien eläkelain 19 §:n 5 momenttia, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (937/72), siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1927 asemesta vuotta 1930 ja että prosenttiluvun 22 asemesta käytetään prosenttilukua 25 sekä prosenttiluvun 1/12 asemesta prosenttilukua 1/11. Vastaavasti ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaa osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sovelletaan, jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1947, sanottua 19 §:n 5 momenttia siten muunnettuna, että syntymävuosirajana pidetään vuoden 1943 asemesta vuotta 1947 ja että prosenttiluvun 38 asemes-

ta käytetään prosenttilukua 42 sekä prosenttiluvun 1/12 asemesta prosenttilukua 1/11. Edellä tarkoitettu eläkkeen tarkistus tehdään tämän lain voimaantulosta lukien, jos eläkettä muutoinkin olisi silloin maksettava. Tarkistusta toimitettaessa eläkkeiden yhteensovitus on tehtävä uudelleen, kuitenkin siten, ettei maksettavan eläkkeen määrä alene.

Sovellettaessa 2 ja 3 momenttia eläketapahtuman katsotaan sattuneen silloin, kun yrittäjä on täyttänyt eläkkeen saamiseen oikeuttavan iän, kun yrittäjä on tullut eläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi, kun yrittäjää koskeva työttömyyseläkkeeseen oikeuttava työvoimaviranomaisen ensimmäinen todistus on annettu tai kun perhe-eläkkeen edunjättäjä on kuollut. Uutena eläketapahtumana ei tällöin kuitenkaan pidetä työttömyyseläkkeen muuttamista työkyvyttömyyseläkkeeksi, eläkkeen muuttamista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Tämän lain 19 §:n 5 momentissa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1970 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 30 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta sekä 4 momentti, näistä 2 momentin 3 ja 4 kohta sellaisina kuin ne ovat 20 päivänä toukokuuta 1966 annetussa laissa (295/66) ja 4 momentti sellaisena kuin se on 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa (220/74), sekä *lisätään* lakiin uusi 30 c § seuraavasti:

30 §.

Vuosituloksi ei lueta:

3) jos tässä kohdassa tarkoitettu eläke perustuu ennen 1 päivää heinäkuuta 1975 sattuneeseen eläketapahtumaan, työntekijäin eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain ja yrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukaista vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai merimieseläkelain nojalla myönnettyä vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä sekä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3—9 kohdassa tarkoitetuista vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeistä määrää, joka on kunkin eläkkeen osalta sen perusteena olevasta palkasta 1/9 prosenttia jokaiselta eläkkeellä määrättäessä huomioon otetulta kuukaudelta, ei kuitenkaan useammalta kuin 360 kuukaudelta;

4) eläkkeensaajalle tai hänen puolisolleen suoritettavaa 30 päivän kesäkuuta 1975 jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua lain, eläkesäännön tai eläkeohjesäännön taikka merimieseläkelain mukaista vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä siltä osin kuin tällaisten eläkkeiden yhteismäärä kumman-

kin puolison osalta erikseen laskettuna ei ylitä 3 000 markkaa;

Mitä 2 momentin 3, 4 ja 10 kohdassa on sanottu vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeistä, sovelletaan vastaavasti myös työttömyys- ja sukupolvenvaihdoseläkkeeseen.

30 c §.

Edellä 30 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen eläketapahtuman katsotaan sattuneen silloin,

1) kun vakuutettu on täyttänyt eläkkeen saamiseen oikeuttavan eläkeiän;

2) kun vakuutettu on tullut eläkkeen saamiseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi;

3) kun vakuutettua koskeva työttömyyseläkkeeseen oikeuttava työvoimaviranomaisen ensimmäinen todistus on annettu; taikka

4) kun viljelmän luovutus sukupolvenvaihdoseläkkeen saamiseksi on tapahtunut tai maatalousyrittäjien eläkelain 6 g §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös sukupolvenvaihdoseläkkeen myöntämisestä on annettu.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, uutena eläketapahtumana ei pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, työkyvyttömyyseläkkeen muuttu-

mista sukupolvenvaihdoseläkkeeksi eikä eläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella määrättävänä päivänä.

Ennen lain voimaantuloa kansaneläkelaitoksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin lain täytäntöönpanoa varten.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1974.

Kansaneläkeläissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annettun lain (348/56) mukaista korotusta tai alennusta toimeenpantaessa katsotaan 30 §:n 2 momentin 4 kohdassa säädetyn markkamäärän vastaavan virallisen elinkustannusindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan 1 päivänä tammi-kuuta 1975 maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri